

16de VERGADERING. — 25 JANUARI 1893.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 24 Januari 1893.

FOKKER.

MELVIL VAN LYNDEN.

VAN ALPHEN.

VAN NISPEN TOT PANNERDEN.

NEBBENS STERLING.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAP-
PORTEURS over de ontwerpen van wet tot:

- 1°. verhooging van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892, en
- 2°. verhooging van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1892 (17);
- 3°. vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor het dienstjaar 1893 (58).

Het afdeelingsonderzoek van deze wetsvoorstellen heeft aanleiding gegeven tot de navolgende beschouwingen.

§ 1. Leedwezen werd door vele leden uitgesproken over de openbare polemiek, welke tusschen den Minister en een lid van een hoog Staatscollege gevoerd is naar aanleiding van de aanvraag van gelden tot verhooging van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1892. Men achtte het bedenkelijk, dat een lid van een college, dat aan de Kroon adviezen geeft, welke geheim zijn, was opgetreden op de wijze als geschied is, en betreurde het daarom te meer, dat de Minister zelf daartoe aanleiding had gegeven, door de wijze waarop hij in zijne Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende bovengenoemd wetsontwerp zich omtrent de adviezen van een vroegeren stelling-commandant had uitgelaten.

§ 2. Verscheidene leden verklaarden te zullen stemmen vóór de vestingbegrooting, op grond van het voornemen van den Minister, om eerst het plan van geringeren omvang betreffende de inrichting der stelling-Amsterdam te voleindigen. Intusschen werd er van verschillende zijden bij den Minister op aangedrongen om met spoed te werk te gaan bij het in staat van tegenweer brengen der stelling.

Eenige leden wezen er op, dat het ontwerp betreffende de verhooging der begrooting voor 1892 met eene som van honderd duizend gulden en de begrooting zelve voor 1893 met eene som van tweehonderd vijf en zeventig duizend gulden verminderd waren, maar dat nu ook de zoetwater-vijvers niet zouden worden aangelegd. Het zoude dus kunnen gebeuren, dat de sluiting der stelling voltooid werd, maar in de behoefte aan drinkwater nog niet was voorzien.

Nog andere zaken waren er, waarop de aandacht gevestigd werd. Zoo werd gewezen op de ligging der kruisfabriek te Muiden, welke niet veilig is te achten; op de geschutgieterij, welke evenals de constructiewinkel en werkplaats voor draagbare wapenen buiten de stelling gelegen is. Ook de steenkolenvoorraad in de stelling aanwezig kan niet toereikend geacht worden.

Naar aanleiding van deze verschillende opmerkingen wenschte men tot den Minister de vraag te richten of hij de verzekering kon geven, dat de stelling in twee of drie jaren in verdedigbaren staat zal gebracht zijn.

Nog werd gevraagd of de meening omtrent het weêrstandsvermogen van de Nieuwe Hollandsche Waterlinie, welke bij het vaststellen van ons vestingstelsel had voorgezeten ook thans nog kon geacht worden dezelfde te zijn, nadat op het gebied der aanvalsmiddelen zoovele nieuwe uitvindingen hebben plaats gevonden.

Wat betreft het vraagstuk der voorziening in drinkwater werd nog nader besproken hetgeen door den heer CONRAD bij de behandeling der begrooting van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid is gezegd in de vergadering der Tweede Kamer van 23 December 1892 (*Handelingen*, bladz. 788) over de wijze van waterverversching van Amsterdam. Men drong er bij den Minister op aan om deze aangelegenheid met ernst te doen onderzoeken en met zijnen ambtgenoot van Waterstaat in onderhandeling te treden ten einde tot den verbeterden watertoestand, door bovengenoemden spreker bedoeld, te geraken.

In eene afdeeling gaf een lid te kennen, dat het bezwaar tegen het grooter plan der stelling aangevoerd, namelijk dat van het daarvoor benodigd aanzienlijker aantal manschappen, geen afdoend argument was, wat evenwel door anderen werd weersproken.

§ 3. In eene afdeeling werd aangedrongen op de opheffing van de vesting Terneuzen. Nu de gemeente zich sterk uitbreidt en de behoeften van handel en scheepvaart dreigen geschaad te worden door de belemmeringen, welke de vestingwerken zelve en de wettelijke bepalingen omtrent het bouwen enz. veroorzaken, verdiende het vraagstuk der opheffing nader overwogen te worden. Hierbij werd in herinnering gebracht de geschiedenis der vestingwet, toen eene meerderheid van slechts acht stemmen zich voor behoud der vesting verklaarde. In verband hiermede werden de volgende vragen gesteld, welke men gaarne beantwoord zag. Is de vesting in haren tegenwoordigen toestand te verdedigen? Licht verdediging in de bedoeling? Wordt behoud van de vesting alsnog noodzakelijk geacht? Is handhaving onzer neutraliteit, het bij de vestingwet uitgesproken motief voor het behoud der vesting, niet veeleer aan de Marine toe te vertrouwen?

Van andere zijde werd de vrees uitgesproken, dat bij opheffing der vesting de taak voor de Marine tot handhaving der neutraliteit te uitgebreid zoude worden. Immers tegenover andere mogendheden zijn wij verplicht om te zorgen, dat wij in staat zijn om onze neutraliteit goed en afloende te kunnen handhaven.

Vastgesteld 19 Januari 1893.

FOKKER.

MELVIL VAN LYNDEN.

VAN ALPHEN.

VAN NISPEN TOT PANNERDEN.

NEBBENS STERLING.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAP-
PORTEURS over de ontwerpen van wet tot:

- 1°. verhooging van het VIIIste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892, en
- 2°. verhooging van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1892 (17);